

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **N. H. D.**, zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 5. 2023, č. j. 20 Az 9/2023-41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Faridu Alizeyovi, advokátovi se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce podal dne 14. 2. 2023 v České republice opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Vzhledem k tomu, že se jednalo o v pořadí již druhou žádost, žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 3. 2023, č. j. OAM-39/LE-VL12-HA15-2023 (dále též „napadené rozhodnutí“), řízení o této opakované žádosti zastavil z důvodu její nepřípustnosti podle § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o azylu“). Důvodem pro zastavení řízení bylo, že žalobcem uvedená nová skutečnost spočívající v nemoci jeho přítelkyně nemůže změnit verdikt rozhodnutí, jelikož nenaplnuje definici pro nové posouzení žádosti. Ve Vietnamu rovněž nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost žalobce, resp. od doby ukončení předchozího řízení u Krajského soudu v Ostravě, k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě (dále též „krajský soud“) shora označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud uvedl, že žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil aktuální zprávu o Vietnamu a správně vyhodnotil, že z tvrzení žalobce ani z této zprávy nevyplývá, že by došlo k takovým novým skutečnostem ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, které by byly důvodem pro věcné posouzení jeho žádosti. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti shora označenému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítal, že se krajský soud v řízení a následném rozhodnutí řádně nevypořádal se všemi skutečnostmi, které jsou jednak součástí správního spisu, a jednak vyšly najevo v řízení o žalobě, a neadekvátně se vypořádal s žalobními tvrzeními. Současně namítal, že krajský soud nepřihlédl k závažným vadám napadeného rozhodnutí, které mohly mít vliv na jeho zákonnost a přezkoumatelnost.

[4] Krajský soud se omezil pouze na ryze formální přezkum nových důvodů umožňujících podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Nesprávně se ztotožnil s názorem správního orgánu prezentujícím závěr, že v případě stěžovatele nebyly dány důvody přípustnosti opakované žádosti. Označené okolnosti zdravotního stavu jeho přítelkyně a nejlepšího zájmu dětí, který je v případě opuštění území v ohrožení, nepovažoval soud za relevantní. Tvrzená neexistence zvláštních či mimořádných důvodů, které by měly vést k aplikaci mimořádné klauzule uvedené v § 11 odst. 4 zákona o azylu, podle něj svědčila o účelovém ignorování jeho osobní situace. Po dobu pobytu na území v ČR si vytvořil silné citové vazby, rodinné zázemí, ekonomicky zde zajišťuje své děti, které jsou na jeho výživě zcela závislé, zejména v situaci, kdy jim jejich matka není schopna s ohledem na svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav zajistit péči. Namítal také porušení zásady oficiality, neboť jsou to právě správní orgány a soud, kteří jsou povinni zjistit skutkový stav bez jakýchkoliv pochybností a opatřit si všechny důkazy a tvrzení významné pro rozhodnutí ve věci. Trval na tom, že v jeho případě byly splněny podmínky pro možnost udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, či minimálně pro doplňkovou ochranu dle § 14a odst. 2 písm. d) téhož zákona pro důvody sloučení rodiny s partnerkou a dětmi.

[5] Hodnocení soudu dále nepovažoval za dostatečné, neboť v napadeném rozsudku dle jeho názoru zcela absentovala argumentace, proč jím uváděné důvody nebylo možné považovat za hodné zvláštního zřetele. Na základě shora uvedeného navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný uvedl, že ve svém postupu a závěrech neshledává pochybení a plně souhlasil s názorem uvedeným v napadeném rozsudku. Odkázal přitom na spisový materiál, napadené rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Podanou žádost nadále považoval za nepřijatelnou. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl, případně zamítl.

pokračování

IV.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, o nichž rozhodoval před krajským soudem specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost Nejvyšší správní soud přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to *i)* z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo *ii)* v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[9] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] K namítané nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí a rozsudku krajského soudu lze odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25 atp. Podle názoru Nejvyššího správního soudu žalovaný i krajský soud důkladně posoudili přípustností opakované žádosti. Krajský soud argumentaci žalovaného náležitě přezkoumal a ztotožnil se s jejich závěry. Není povinností správních orgánů ani soudů reagovat na každou dílčí námitku, ale vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace. Kasační soud dodává, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Takové vady Nejvyšší správní soud neshledal. Nejvyšší správní soud dodává, že i skutkový stav byl zjištěn dostatečně a v souladu s judikaturou, srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66.

[12] Převážná část argumentace stěžovatele spočívá v tom, že žalovaný i krajský soud chybně vyhodnotili žádost stěžovatele, co se týká mimořádnosti a novosti jeho tvrzení, a to

i ve smyslu zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Tato otázka byla nicméně posouzena plně v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který se danou problematikou zabýval mnohokrát (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65 či ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 325/2019-16, č. 4012/2020 Sb. NSS nebo usnesení téhož soudu ze dne 23. 11. 2022, č. j. 3 Azs 236/2022-33, a další). Z uvedené judikatury plyne, že pro přípustnost opakovaných žádostí je třeba, aby v konkrétním případě existovaly „nové skutečnosti nebo zjištění“, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Smyslem je na jedné straně umožnit nové posouzení v případech, kdy nové skutečnosti nebo zjištění mohou vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na druhé straně zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí. Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, „*kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65).

[13] S ohledem na skutkové okolnosti nyní souzené věci nelze závěrům žalovaného ani krajského soudu nic vytknout. Krajský soud vyšel z tvrzení stěžovatele uplatněných v rámci správního a soudního řízení a ta objektivně hodnotil. K problematice opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany Nejvyšší správní soud dlouhodobě konstatuje (viz shora uvedené rozsudky), že hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti, jak tomu zjevně je ve zde projednávané věci.

[14] K tomu Nejvyšší správní soud doplňuje, že při rozhodování o mezinárodní ochraně správní orgán zjišťuje skutkový stav věci právě v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003, či usnesení ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018-60). Klíčovým zdrojem informací je tak vždy azylový příběh vyličený žadatelem (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74). Po správních orgánech nelze požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledávaly a opatřovaly důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012-21, případně ze dne 20. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-38).

[15] Jak závěry žalovaného, tak závěry krajského soudu jsou v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil aktuální zprávu o Vietnamu a správně vyhodnotil, že z tvrzení stěžovatele ani z této zprávy nevyplývá, že by došlo k takovým novotám ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, které by byly důvodem pro věcné posouzení jeho žádosti. Možnou kolizi neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli s článkem 3 Úmluvy o právech dítěte se žalovaný i krajský soud zabývali již v předchozím řízení. K tomu krajský soud uvedl, že zásadu nejlepšího zájmu dítěte je třeba chápat tak, že státní orgány jsou při vydávání rozhodnutí, které mají relevantní vliv na právní postavení dítěte, povinny vzít zájem dítěte v potaz jako přední hledisko. Neznamená

pokračování

to však, že vždy musí v rámci rozhodovacího procesu nutně převážít zájem dítěte nad ostatními zájmy. K otázce zohlednění nejlepšího zájmu dítěte (potažmo dětí stěžovatele) se Nejvyšší správní soud dále v minulosti vyjádřil tak, že *„jakkoli je zájem dítěte dle čl. 3 [Úmluvy o právech dítěte] předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí a států, které jsou smluvní stranou úmluvy, jsou povinny zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli (čl. 9 Úmluvy), nelze tyto principy samy o sobě podřadit pod další, nad rámec zákonem o azylu stanovené důvody pro udělení mezinárodní ochrany a správní soud nemá žádnou zákonnou možnost zrušit žalobou napadené rozhodnutí s odvoláním na výše uvedené principy“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008-57, ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018-29, či ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016-28). Posouzení nejlepšího zájmu dítěte v řízení ve věci mezinárodní ochrany je nadto vyhrazeno pouze meritornímu rozhodování, což však není případ zastavení řízení z důvodu nepřipustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu s ohledem na absenci nových skutečností či zjištění (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2016, č. j. 8 Azs 83/2016-62 či usnesení ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-32).

[16] Zdejší soud shodně s krajským soudem uvádí, že v projednávané věci nedošlo k takové změně v rodinné situaci stěžovatele, která by měla mít vliv na přehodnocení výsledku rozhodnutí v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Důvodem k takovému přehodnocení není ani zdánlivě nová informace o nemoci partnerky stěžovatele, matky jeho dětí. V první řadě ze spisového materiálu vyplývá, že ve správním ani soudním řízení stěžovatel nedoložil nic, co by nasvědčovalo tomu, že zdravotní stav jeho partnerky je natolik závažný, že s ohledem na zajištění péče o nezletilé děti vyžaduje setrvání stěžovatele v České republice. Současně ani nevysvětlil, zda se jedná o zcela nový stav, případně z jakých důvodů špatný zdravotní stav partnerky netvrdil již v předchozím řízení. Obsah správního spisu přitom svědčí o tom, že se nejedná o novou okolnost a stěžovatel se o ní v předchozím řízení pouze nezmínil (viz tvrzení v rámci poskytnutí údajů k opakované žádosti ze dne 21. 2. 2023: *„přítelkyně je dlouhodobě nemocná se srdcem“* nebo: *„o nemoci družky, nevím, zda jsem hovořil“*).

[17] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v případě opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany má žalovaný při posuzování její přípustnosti podle § 11a odst. 1 zákona o azylu zkoumat toliko, zda nové skutečnosti svědčí o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu (nikoliv z důvodů uvedených v § 14 téhož zákona upravujícím azyl z humanitárních důvodů) nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný sice může skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, vyhodnotit jako důvody zvláštního zřetele hodné pro akceptaci přípustnosti žádosti podle § 11a odst. 4 téhož zákona, avšak v přezkoumávané věci žalovaný nepochybil, pokud toho nevyužil. K uvedenému je dále třeba dodat, že žalovaný v odůvodnění rozhodnutí nemusí výslovně uvést, že neshledal důvody k uplatnění § 11a odst. 4 zákona o azylu. Podstatné je, že se rodinnou situací stěžovatele zabýval, a to v rozhodnutí o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 26. 7. 2022 a posuzoval ji i krajský soud v rozsudku č. j. 19 Az 16/2022-30.

[18] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení krajského soudu takové intenzity, které by mohlo vést k přijatelnosti kasační

stížnosti (srov. usnesení ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39). Napadený rozsudek koresponduje s ustálenou judikaturou, která dává odpověď na kasační a v konečném důsledku rovněž žalobní námitky. Nejvyšší správní soud se proto s hodnocením provedeným krajským soudem plně ztotožnil a v podrobnostech na ně odkazuje. S ohledem na uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Ustanovenému zástupci, Mgr. Faridu Alizeyovi, se ve smyslu § 35 odst. 10 s. ř. s. přiznává odměna za zastupování spočívající v jednom úkonu právní služby, kterým bylo písemné podání ve věci samé - podání kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby přísluší podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, částka 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 3 400 Kč. Protože zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady o částku odpovídající dani, kterou je povinný odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a to o 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného zástupce činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2024

David Hipšr
předseda senátu